

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 644/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **OSMEA a.s.**, Moskovská 13, Bratislava, zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Srnákovou, Podbrezovská 39, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní sp. zn. BA-2S/49/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní sp. zn. BA-2S/49/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Správnemu súdu v Bratislave **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. BA-2S/49/2021 konal bez zbytočných prietáhov
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 800 eur**, ktoré **je** jej Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom správneho súdu v označenom konaní. Navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadostučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 644/2025-10 z 5. novembra 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.
3. Sťažovateľka na Krajskom súde v Bratislave (z ktorého výkon súdnictva od júna 2023 prešiel na správny súd) podala 14. marca 2021 správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Bratislava, odboru výstavby a bytovej politiky zo 16. novembra 2020, ktorým bolo zamietnuté jej odvolanie proti rozhodnutiu mestskej časti Bratislava-Staré Mesto z 20. apríla 2016, ktorým ako príslušný stavebný úrad povolil zmenu v užívaní stavby z nebytových priestorov na byty pre určitého stavebníka.
4. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že správny súd od podania žaloby do augusta 2021 zabezpečoval vyjadrenia jednotlivých účastníkov konania a 24. júla 2025 vyzval žalovaných na ustanovenie spoločného zástupcu.
5. Sťažovateľka podala predsedníčke správneho súdu 21. júla 2025 sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorá bola vyhodnotená ako dôvodná. Predsedníčka správneho súdu vzniknuté prieťahy odôvodnila vysokou zaťaženosťou súdu v dôsledku reformy súdnej mapy a nedostatočným personálnym obsadením súdu.
6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že vo veci, ktorá je bežnou súčasťou agendy správnych súdov, a bez toho, aby sama prispela svojim správaním k predĺžovaniu konania, nie je ani po viac štyroch rokoch prvoinštančne rozhodnuté, dokonca do dňa podania ústavnej sťažnosti nebolo nariadené ani len prvé pojednávanie.
7. Požiadavku na finančné zadosťučinenie sťažovateľka odôvodňuje tým, že nevydaním stavebného povolenia bol jej zamýšľaný projekt výstavby garážového domu zmarený, v dôsledku čoho nemohla dosiahnuť predpokladaný výnos.

II.

Vyjadrenie správneho súdu

8. Správny súd vo svojom vyjadrení doručenom 24. novembra 2025 prostredníctvom zákonnej sudkyne uviedol, že spis bol do senátu 6S pridelený 7. júna 2023, keď zároveň bolo v rámci reformy súdnej mapy týmto senátom prevzatých spolu 795 nevybavených, z toho 763 nerozhodnutých vecí. Príslušný senát pracoval v zložení dvoch stálych členov a zastupujúcej predsedníčky do 21. mája 2024 a od 25. septembra 2025 opäť pracuje v zložení dvoch stálych a jednej zastupujúcej členky senátu. Aktuálnej zákonnej sudkyňi bol spis pridelený 22. mája 2024 a ku dňu vypracovania vyjadrenia je v senáte 6S celkom 620 nevybavených vecí. Z dôvodu množstva vecí pridelených zákonnej sudkyňi (256, z toho 49 starších ako 4 roky) nebolo možné nariadiť skorší termín pojednávania. Správny súd nezapožičal ústavnému súde predmetný spis vzhľadom na nariadený termín pojednávania na 16. december 2025.
9. Predsedníčka správneho súdu navyše poukázala na personálnu poddimenzovanosť súdu, čo má zásadný vplyv na rýchlosť správnych súdnych konaní.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokovanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

12. Predmetom napadnutého konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu o sťažovateľkinom odvolaní, ktorým napadla rozhodnutie príslušného stavebného úradu o zmene účelu stavby z nebytových priestorov na byty pre určitého stavebníka. Ide o štandardnú súčasť rozhodovacej agendy správnych súdov. Z ústavnej sťažnosti ani z vyjadrenia správneho súdu vec nemožno hodnotiť ako právne zložitú a nemožno identifikovať ani žiadne skutočnosti, ktoré by prispeli k faktickej zložitosti.

13. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom.

14. Napokon ústavný súd hodnotil postup správneho súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov v napadnutom konaní. Z prehľadu úkonov v napadnutom konaní vyplýva, že úkony súvisiace s prípravou pojednávania uskutočnil správny súd od marca do augusta 2021. Následne bol od 17. augusta 2021 až do 24. júla 2025 (výzva správneho súdu na ustanovenie spoločného zástupcu účastníkov na strane žalovaných) bez relevantného dôvodu absolútne nečinný. Uznesením z 22. septembra 2025 správny súd ustanovil spoločného zástupcu ďalším účastníkom napadnutého konania. Dňa 15. októbra 2025 správny súd zaslal predvolanie všetkým účastníkom na pojednávanie nariadené na 16. december 2025.

15. Vychádzajúc z uvedeného a zo zistenej nečinnosti v trvaní takmer štyroch rokov, ústavný súd jednoznačne dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

16. Čo sa týka uvedenej obrany správneho súdu, treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietáhov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k ministrom spravodlivosti. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter (II. ÚS 34/2024).

17. V závere taktiež ústavný súd správne súdu pripomína chronicky zdôrazňovanú okolnosť, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prietahom v konaní (I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03 I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, IV. ÚS 66/2023, IV. ÚS 135/2025). Ústavný súd vníma problém nadmernej zaťažnosti všeobecných súdov, avšak zároveň poukazuje na to, že je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo na rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64).

18. Na základe zistenia, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky a označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončená, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal správne súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

19. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020).

20. Sťažovateľka požiadala o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia 10 000 eur z dôvodu, že prietahy v napadnutom konaní, resp. nečinnosť správneho súdu, prispela k zmareniu jej stavebného projektu, a teda aj k tomu, že nedosiahla predpokladaný výnos z garážových státí.

21. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného správnym (predtým krajským) súdom, ako aj na zistenú nečinnosť, berúc do úvahy predmet napadnutého konania, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie 1 800 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadost'učinenie (bod 3 výroku tohto nálezu), vo zvyšnej časti jej návrhu nevyhovelo (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.
Trovy konania

22. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej správny súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti správneho súdu nahradiť sťažovateľke v určenej lehote trovy konania na účet právneho zástupcu (bod 4 výroku tohto nálezu).

23. Pri výpočte výšky náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), v zmysle ktorej základná sadzba tarifnej odmeny (§ 11 ods. 3 vyhlášky) za jeden úkon právnej služby predstavovala v roku 2025 sumu 371 eur a náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavovala v roku 2025 sumu 14,84 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania za dva úkony právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 zvýšenú o DPH, čo predstavuje celkom sumu 949,17 eur.

24. Trovy konania sťažovateľky teda predstavovali spolu sumu 949,17 eur, ktorú je správny súd povinný uhradiť na účet jej právnej zástupkyne (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu